

Međunarodni književni natječaj **Moje drago serce** 2025.

2. nagrada „Stjepko Težak“

Magdalena Mrčela

Ljubav u fis-molu

Otpočetka sam znala da će nešto poći po zlu. Ta je veličanstvena simfonija prizivala zlu sreću. Govorili smo *zlu sreću* jer smo bili praznovjerni ansambl – nitko nije htio izgovoriti *nesreća*. Nizali smo sinonime – sudba, usud, udes, kob. Inozemni su plesači govorili *fate, chance, destiny*. Izlazili smo na pozornicu s prvom dobom stavka *Andante maestoso – Allegro con moto* remek-djela „Simfonija u fis-molu, op. 41“ hrvatske skladateljice Dore Pejačević. Na Dori se odlučuje, ili jesi, ili nisi, u prolazu je dobacivala naša intendantica, provodeći ne znam koju besanu noć nad festivalskim programom koji je trebao udobrovoljiti veterane, zadržati standardne i omađijati mlade. Chaix je osmislio koreografiju, Noshpal je skicirao baletne haljine. Rekao je da su mu inspiracija bili „Lopoči“ Slave Raškaj. Tako je balet i dobio ime – Dora i Slava. Moja najdraža krojačica golom je rukom skidala graške znoja s čela dok mi je čičkom i spajalicom pokušavala suziti suknju u struku. Netko je uzeo krive mjere, drhtavim se glasom ispričavala, a znala sam da nije ništa kriva.

Taj me dan ni baletne špice nisu slušale. Nisam uspijevala izrašpati donju bazu cipele, rašpica mi je stalno zapinjala, ne mogavši napraviti površinski hrapavi sloj. Zamolila sam kolegicu da mi stegne satenske trakice. Sama je sreća što su mi punđu svezale kazališne frizerke. Nisam se usudila piti vodu. Ruke su mi podrhtavale dok sam provirivala prema pozornici. Nešto u toj slici nije bilo u redu. Crni je pod pozornice ljeskavo svjetlucao pod slablašnim reflektorskim svjetlom. Djelovao je orošeno. Pored mene je stajala kolegica Hiromi, izraza lica kao da mora na zahod. Od toga mi se dodatno smučilo. Gledala sam u donji sloj svoje suknje, oštarih plavih i zelenih linija, izgledajući kao kišobran koji je trebao biti duginih boja – u kojem su ostale samo hladne nijanse. Nikako nisam mogla shvatiti gdje su tu Slavini nježni, vodom natopljeni akvarel-lopoči. A onda je uslijedio Dorin dio – moćni, pretjerano agresivni limeni puhači i zlokobne vrišteće violine. Istrčala sam, snažne posture, stegnuta vrata, pazila sam da mi stopalu bude pružena. Ako skok i ne bude najbolji, zadržat ću mirno lice.

Vasilij je bio moj partner za podršku. I on je izgledao kao glineni golub na streljani. Dok sam stavljala svoje stopalo u njegove ruke, sjetila sam se kad sam kao djevojčica tu opasnu vještinu skoka preko „lupeške“ naučila sa sestrom. Nije prošlo bez poteškoća – prvi je put njezina podrška bila preslaba, a moj odraz presnažan. Razbila sam nos udarivši svom snagom glavom o trešnjino stablo. Tata se te epizode sjetio kad sam mu, ojađenom preko svake mjere, rekla da idem u inozemstvo da bih studirala klasični balet. Nisam se mogla zakleti je li Vasilij prelabavo držao dlanove ili sam ja loše procijenila skok. U padu me trebao perolako pridržati oko struka. Nije me uspio ni dotaknuti. Moje je koljeno svom snagom tresnulo o pozornicu, kao činela koja je odzvonila u sasvim pogrešan trenutak. Manje me boljela ozljeda, više činjenica da su se publikom prolomili zabrinuti uzdasi. Bože me sačuvaj. Balerina koja pada. Slomljena marioneta.

Možeš na rehabilitaciju u Ozalj, a zatim se polako vraćaj igri kroz NK Zrinski Ozalj. NK Zrinski Ozalj. Prva županijska liga. Pa radije me odmah ubijte, odsijecite mi nogu! Urlao sam, bacao kopačke, lupao po longeti, psovao, kleo sve čega sam se sjetio, posebno protivničke stopere, a onda još malo više sebe, kretena, prvoligaškog nogometaša iz kluba neopterećena imperativom prvenstva ili Europe, a opet sasvim dovoljna za pristojan život. Život koji se okrenuo u jednoj sekundi, u jednom nepotrebnom istrčavanju po desnoj aut-liniji, u jednom driblingu koji je za protivničke stopere bio toliko ponižavajuć da su me dvojica morala zaustaviti uklizavanjem. Lopta je prošla, ali koljeno je ostalo ukopano.

Tada sam shvatio koliko je proketo istinita ona da te u nevolji svi napuste. Obitelj se razočarala, pa čemu to, zašto tako, eto zašto je trebalo završiti fakultet, a ne naganjati napuhanu mješinu po ledinama; suigrači su prvo jadikovali, malo likovali, a zatim zaboravili; klub me se odrekao kao što se dijete odrekne stare krpene igračke kojoj je otpao koji ekstremitet. Bio sam potroš(e)na roba. Tako sam razmišljao dok sam uranjao u prohladni hotelski bazen koji je nedavno niknuo u pitoresknom gradiću Ozlju, vjerojatno da me makne od znatiželjnih pogleda i da u njemu utopim svoje propale ambicije. Nekad zaista čovjeku dođe da uopće ne izroni.

*

„Oprostite!“

Kratak udarac sijevnuo mi je kroz rame. Ne osobito snažan, ali dovoljan da izronim kao da me vrazi gone. Bio sam se spremio na koju sočnu besjedu zbog kakve bi se domaći suci redovito uhvatili za džep s kartonima, ali onda sam shvatio da me udarila djevojka. Mlada, uznemirena djevojka.

„Jako mi je žao, nisam vas vidjela, jeste li dobro?!“

„Ma sve pet, sve je u redu, nije ništa!“

*

Nije ništa – rekao je i nasmiješio se kao da sam ga zagrlila, a ne propelerskim manevrom zahvatila njegovo rame plivajući leđno. Zbilja ga nisam bila vidjela, mora da je zaronio. Nisu mi bili jasni ti ljudi koji su u kompleksima za rehabilitaciju ronili kao da su na Maldivima.

„Koljeno mi je smrskano, jedna dislokacija ramena manje-više...“ pokušavao sam biti duhovit, ali djevojka je dodatno problijedjela.

„Žao mi je...“

„Ma molim vas, molim te, mogu li na ti, oprosti, šalio sam se, stvarno mi nije ništa, osim što mi je smisao za humor umro kad sam kročio kroz vrata ovog 'wellnessa za ranjenike'...“

Mladić nevjerojatno topla osmijeha. U tom bazenu od kojeg su nam oboma usne već poprimale modru boju. I on je to primijetio i pružio mi ruku da mi pomogne izići.

„Koljeno ti je ozlijeđeno“, podsjetim ga.

„Nema veze, Arhimedov zakon. Pod vodom se ne računa.“

Izišla sam iz bazena i munjevito se, kao da plešem kroz Pejačevićke šesnaestinke, ogrnula frotirnim ogrtačem. I on je uskoro izišao. Imala sam dvije sekunde da ga pogledam. Dovoljno da vidim da je viši, snažniji i ljepši od svih mojih kolega u ansamblu. Samo što svi skupa nisu imali ožiljaka koliko on na jednoj nozi.

*

I sutra smo se našli pored bazena. Rekla mi je da se zove Ana. Najbazičnije ime u svemiru, kaže ona. Sasvim prikladno za internacionalnu karijeru balerine, odvratio sam. Kao i Petar – odmah će na to. A onda smo samo tužno gledali u daljinu, kao dvije ptice slomljenih krila, ptice koje su osvijestile da će možda zauvijek ostati zakinite za nebeska prostranstva.

„A voljela sam letjeti“, govorila mi je Ana. „Znaš one rotacije, kad se balerina okreće oko svoje osi? Kretala sam se toliko brzo da sam imala osjećaj da letim. Tijelo mi je postajalo lakše, srce pokretnije. Krajičkom sam oka gledala publiku i letjela. I kad su me kolege dizali u skok, letjela sam najviše od svih. Najlakša sam, najokretnija. I onda mi se dogodi ovo. Ozljeda 'za dugotrajnu rehabilitaciju', kažu oni. A ja negdje duboko u sebi znam da je to ozljeda za mirovinu.“

„Nemoj tako“, prekinuo sam je. „Toliko si mlada... Čovjek je nevjerovatna mašina. Tvoje se tijelo još može izboriti za pobjede.“

„Vjeruješ li stvarno u to? I za mene i za sebe?“

Zamislio sam se.

„Realist bi rekao ne. Da vjeruju u nas, ti bi bila u nekoj klinici blizu kazališta. I definitivno nas ne bi poslali na liječenje u Ozalj.“

*

Pritom nisu slutili da se Ozalj zavuče u svaku poru kože brže od zrake sunca. Dok smo jednog dana šetali i gledali zeleno ogledalo Kupe, shvatila sam da baš ondje trebam biti. Iako ga je koljeno još boljelo, Petar je bio prebrz za mene. Uvijek pola koraka ispred. Ne bi mi mogao biti plesni partner – za njim sam vječno kasnila „pola dobe“. Uхватила sam ga za ruku da nam barem donekle ujednačim tempo.

„Uspori. Zastani malo. Gledaj.“

„Gledam“, okrenuo se prema meni, nasmiješio se i progutao me prostranostima svojih zelenih očiju, očiju koje su bile onakve kakve su trebale biti naše suknje u baletu „Dora i Slava“. Akvarel, nježne, eterične.

„Gledaj prirodu, ne mene“, smetem se i zacrvenim.

„Vidim je u tvojim očima. Šumu, prugu, Kupu, lišće, sve.“

„Koji si ti poeta!“

„Znam. Dobro mi je stari govorio – trebao sam završiti fakultet.“

Sjeli smo pod ogromni hrast. Svatko sa svojom pruženom ranjenom nogom. Svatko sa svojim srcem na dlanu. Oplakivali smo svoje propale karijere i sve što je moglo biti, a neće.

„Zamisli koji smo jadnici, u gradu u kojem je Ana Katarina Zrinski morala junački prihvatiti da će joj muž urotu platiti glavom i da ga sutra više neće biti, mi jadikujemo zbog dvije napukle kosti.“

*

Bila je u pravu. Rana je sve manje boljela, floskula je djelovala – vrijeme je radilo svoje. Ubrzavalo ga je to što smo koristili svaki trenutak da budemo zajedno. Ja sam bio manje nogometaš-amater, više zaljubljeni pjesnik. Brao sam tratinčice i stavljao joj ih u gustu smeđu kosu koju je sve češće raspuštala iz punđe. Prestala je sjediti ukočeno kao statua. Znala je da preda mnom ne mora glumiti. Ja nisam trebao njezine piruete da bih pljeskao. Gledao sam kako upija svijet dok hoda, kako s djetinjim osmijehom umače ruke u Kupu, a zatim ih povlači, strahujući da neka izmišljena bjelouška ne bi izletjela između lopoča. Ležala je na vlažnoj travi ne bojeći se da će morati skakati i proklizavati. Gledala je nebo. Ne znam što je sanjala. Svjetla pozornice bila su sve dalje na obzoru. Kad bi pala noć, zaspala bi na mom ramenu. Ponekad se u snu znala prestrašeno trznuti. Kao da je čula te iste agresivne limene puhače Dore Pejačević.

Između Karlovca i Ozlja sitnih je 16 kilometara, ali na dan nastupa polaznika baletne škole morala je biti gužva. Dok sam okupila svoje djevojčice, svoje čudesne zvjezdice u suknjicama od bež tila na jedno mjesto, činilo mi se kao da su prošli sati. Publika je bila baš kakva treba biti – njihova. Na licima roditelja vidjela sam da neki svojim kćerima žele drugačiji put. Ne krivim ih. I ja bih tako mislila. Ali šutke su navijali, bučno pljeskali i nespretno skrivali cvijeće. I mene je na stolu u mojoj maloj garderobi zatekao buket. Na poruci je pisalo „Nisu lopoči, ali nisi ni ti bjelouška pa te svejedno volim“. Jedva sam se probila kroz kordon čestitara, šljokica, papučica, balona, kolača i smijeha. Čeka me tih 16 kilometara.

*

Taj dan, kad je bučnim malim automobilom uletjela na parking pored igrališta NK Zrinski Ozalj, znao sam da imam sve. Osjetio sam njezin pogled na leđima i automatski stao uspravno. „Ja koracam uspravan i svečan kao pored tebe“. Sigurno sam izgledao kao vraški dobar pedagog. Trenerčina. Ali rezultat je ionako bio nebitan, tako sam učio i svoju djecu. Rezultat je trend, ideal je vječan. Dok su oni išli po našu prvu pionirsku pobjedu, znao sam da me na tribinama gleda moja Liga prvaka.

Povjerenstvo za vrednovanje priča:

Dubravka Težak, Julijana Matanović, Zoran Maljković

Organizatori natječaja:

[Gradska knjižnica i čitaonica Ivana Belostenca Ozalj](#)

[Ogranak Matice hrvatske u Ozlju](#)

Pokrovitelji natječaja:

[Karlovačka županija](#)

[Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske](#)

[Grad Ozalj](#)

